

Årsrapport for NORTØMMER FSC®– gruppe

(FSC – C103857)

2024

Introduksjon

NORTØMMER etablerte i 2010 - 2011 en gruppe av eiendommer for felles FSC®-sertifisering. Gruppen fikk sertifikat første gang 28. mars 2011. Gruppen er senere endret, ved at noen har kommet til og to gått ut.

FSC-gruppen som organiseres av NORTØMMER består pr. 1. januar 2025 av eiendommene som i tabellen på neste side.

Nasjonal FSC-standard i Norge er godkjent per september 2022, men gruppen er sertifisert i henhold til en generisk FSC standard, definert av Soil Association Woodmark. Gruppen har etter 2011 hatt årlige eksterne revisjoner, gjennomført av Orbicon og senere WSP ved Karina Kitnæs og Anja Anja Brogaard. I 2024 ble 5 involverte eiendommer revidert, samt NORTØMMER sitt arbeid med organisering og oppfølging av gruppen, inklusive interne revisjoner.

Nr	Inn- treden	Elendom	Elertype	Hoved- produkt	Kontaktperson	Adresse	Kommune for hoved- kontor	Nett-adresse	Areal totalt daa	Areal produktivt daa
SA-FM/COC- 002823-2	28.03. 2010	Løvenskiold Fossum	Privat	Tømmer	Knut Vale Kristoffersen knutv@l-fossum.no	Boks 206 Sentrum 3701 Skien	Skien	www.lfossum.no	330 000	190 000
SA-FM/COC- 002823-1	28.03. 2010	Losby Bruk AS	Privat	Tømmer	Erling Bergsaker erling.bergsaker@norskog.no	Losbyveien 241 1475 Finstadijordet	Lørenskog	www.losbybruk.no	44 000	39 000
SA-FM/COC- 002823-3	12.03. 2013	Fritzøe Skoger	Privat	Tømmer	Christer Sandum cs@fritzoeskoger.no	Industrivegen 24 3748 Siljan	Siljan	www.fritzoeskoger.no	620 200	483 100
SA-FM/COC- 002823-4	02.01. 2014	Mathiesen Eidsvold Værk ANS	Privat	Tømmer	Severin Myrbakken severin.myrbakken@mev.no	Brustadvegen 15 2090 Hurdal	Hurdal	www.mev.no	358 000	297 000
SA-FM/COC- 002823-5	14.10. 2014	Maarud Gaard Skog	Privat	Tømmer	Håkon Røder hroer@maarudgaard.no	Maarudvegen 108 2114 Disenå	Sør Odal	www.maarudgaard.no	70 000	60 000
SA-FM/COC- 002823-6	16.12. 2020	Løvenskiold -Vækerø Skog	Privat	Tømmer	Carl Gustaf Rye-Florentz CarlGustaf.Rye-Florentz@lovenskiold.no	Fossumveien 70 1359 Elksmarka	Bærum	www.lovenskiold.no/skogbruk	432 000	320 000
SA-FM/COC- 002823-7	11.07. 2023	Stangeskovene AS	Privat	Tømmer	Ole Ringsby ole.ringsby@stangeskovene.no	Vikoddenveien 137 1930 Aurskog	Aurskog- Høland	https://www.stangeskovene.no/avdel	227 058	191 220
									2 081 258	1 580 320

Aktivitet 2024

Avvirkning

Tabellene under viser gruppens samlede avvirkning fordelt på hovedsortiment (Tabell 1) og treslag (Tabell 2). Avvirkningen siste år er over snittet for 5-årsperioden, men fortsatt langt under tilveksten.

Tabell 1. Avvirkning fordelt på hovedsortiment. Kubikkmeter.

Eiendom	Samlet avvirkning	Gjennomsn. Avvirkning siste 5 år	Tilvekst	Sagtømmer	Massevirke	Løvtrevirke	Energivirke
Løvenskiold Fossum	52850	44 395	93 000	31 715	14 629	1574	4 932
Fritzøe Skoger	126328	115 450	270 100	75 889	29 961	1008	19 470
MEV skoger	103319	90 984	206 800	58 994	41 866	770	1 689
Maarud Gaard	13757	12 673	35 756	7 893	4 179	1149	536
Losby Bruk	4852	4 005	15 544	2 477	1 816	204	355
Løvenskiold Vækerø	101000	94 000	139000	57 500	27 800	1700	14 000
Stangeskovene	40716	34 949	110 289	23 795	11 620	3093	2 208
Sum	442 822	396 456	870 489	234 468	120 251	6405	40 982
Andel (%)	-		51	53	27	1	9

Tabell 2. Avvirkning fordelt på treslag. Kubikkmeter.

Eiendom	Samlet avvirkning	Gran	Furu	Løv	Uspesifisert
Løvenskiold Fossum	52 850	38 620	7 724	1 574	4 932
Fritzøe Skoger	126 328	103 792	2 058	1 008	19 470
MEV	103 319	97 503	3 357	770	1 689
Maarud Gaard	13 757	10 452	1 620	1 149	536
Losby Bruk	4 852	3 660	633	204	355
Løvenskiold Vækerø	101 000	82 000	3 300	1 700	14 000
Stangeskovene	40 716	27 894	7 521	3 093	2 208
Sum	442 822	336 027	18 692	6 405	40 982
Andel	-	76	4	1	9

Sprøyting

I 2024 er det ikke brukt kjemiske sprøytemidler for ordinær bekjempelse av uønsket vegetasjon i skogbestand (dvs i ungskogpleie).

Rotstop (biologisk middel mot råte) er i noen grad benyttet ved avvirkning og tynning, med totalt ca. 6.5 kg altivt virkestoff.

Omfanget av sprøyting med plantevernmidler har gått ned som følge av gradvis overgang til bruk av voksbehandlede planter. Erfaringene med voksbehandlede planter er imidlertid blandet og det er fortsatt behov for metodeutvikling for å øke beskyttelsesgraden. Mange av eiendommene benytter

planter med Conniflex, men noen eiendommer benytter fortsatt kjemisk behandlede planter for å styrke overlevelsen i forhold til snutebilleangrep. Det er Imprid som benyttes ved kjemisk beskyttelse av plantene og i 2024 ble det satt ut omtrent 800 000 planter påført Imprid. Det er planteskolene som avgjør hvilke typer plantebeskyttelse som er tilgjengelig for den enkelte eiendommen.

Skogens tilvekst, foryngelse og generelle tilstand

Tilveksten på eiendommene er totalt sett økende. Som det fremgår av matrisen ovenfor nærmer samlet tilvekst seg 900 000 kbm. Samlet avvirkning er opp mot 450 000 kbm. Avvirkningen i 2024 utgjorde dermed halvparten av tilveksten. Selv etter korrigering for miljøhensyn og topp, svinn og avfall, er årlig uttak likevel vesentlig lavere enn tilveksten. Nivået på tilveksten er preget av at det på eiendommene er stor andel velskjøttet kulturskog i de alderklassene som gir høyest tilvekst. Tilveksten vil da for en periode bli høyere enn avvirkningspotensialet. Hogsquantumet oppfattes å være bærekraftig i økonomisk og biologisk forstand. Avvirkningspotensialet må forventes å stige fremover.

Alle eiendommene har skogbruksplan. Alle eiendommer har også en databaseløsning for skogbruksplanen knyttet til digitalt kart. Plan og kart oppdateres rutinemessig for å ha oversikt over ressurs-situasjonen, nødvendige skogkulturtiltak og å unngå avvirkning ut over produksjonsgrunnlag.

Uplantede arealer eller arealer hvor naturlig foryngelse ennå ikke er etablert (hkl I) på eiendommene følges opp fortløpende. På eiendommene totalt er andelen h.kl. I i intervallet 0,1 til 3%, som er klart innenfor normalt omfang sett i forhold til normal ventetid fra hogst til etablering av ny skog. Problemet med snutebilleskader på nyplantinger er stedvis stort og utgjør et vesentlig problem for enkelte av eiendommene, blant annet på Løvenskiold Fossum og Losby Bruk. Sammenlikninger av Løvenskiold Fossum og Fritzøe Skoger antyder at problemet med snutebiller kan reduseres gjennom spredt hogstføring. Omfang av skogkultur blir fulgt opp ved intern- og eksterne revisjoner på eiendommene. Samlet omfang av utført planting på den enkelte eiendom, samt gjennomførte foryngelseskontroller, indikerer en tilstrekkelig planteaktivitet for å opprettholde skogproduksjonen, samt etterleve sertifiserings- og lovpålagte krav til skogkultur.

Forekomst av råte er i noen grad en økende bekymring. Vi har ikke statistikk for råtesituasjonen konkret fra eiendommene, men inntrykket er at dette er et økende problem spesielt på høyproduktiv granskog. Dette har ført til redusert tynningsaktivitet på denne type arealer.

Tørke, i endel tilfeller med etterfølgende forekomster av barkebiller, er et økende problem. Noen eiendommer har endret avvirkningsstrategi og tilpasser seg endret klima.

Generelt om overvåking av skogsituasjonen, inklusive flora og fauna

Overvåking av skog og natursituasjonen på eiendommene skjer primært av eiendommene selv, både gjennom den daglige forvaltning og gjennom registreringer for utarbeidelse og oppdatering av skogbruksplaner med tilhørende kart og ressursoversikter. I tillegg er det ulike samarbeidsordninger og registreringer som organiseres av offentlige etater.

Type kontroll/overvåking	
Kontroll av verneområder, som nasjonalparker, reservater og landskapsvernområder.	Gjennomføres i hovedsak av statens naturoppsyn. Eiendommene varles om det er noe spesielt som de må følge opp. Eiendommene varsles til Fylkesmannen/SNO i tilfeller de identifiserer forhold som krever avklaring eller oppfølging.
Foryngelse	Følges opp av skogbruketaten i form av foryngelseskontroll, som gjennomføres på et utvalg av alle hogstfelt. Eiendommene varsles når det er identifisert forhold som krever spesiell oppfølging. Foryngelsen sjekkes både i forhold til utført arbeid, tilslag og eventuelle skader på foryngelsen.
Foryngelse	Foryngelsen følges i tillegg opp av den enkelte eiendom, som normalt sjekker alle foryngelsesfelt i løpet av 2 – 4 år etter planting. Kontrollen går spesielt på tilslag på gjennomført planting, etablering av naturlig foryngelse og eventuelle skader eller avgang på planter.
Beiteanalyser	Gjennomføres særlig med tanke på hjortevilt og fortilgang. Gjennomføres ofte for større områder enn enkelteiendom og ofte i samarbeid med hele storvald eller elgregioner. Dette utføres hvert 2. til hvert 4 år. Beiteanalysene gir vesentlig del av kunnskapsgrunnlaget for hjorteviltforvaltningen.
Vektutvikling vilt	Følges opp gjennom veiing av alt felt vilt, som organiseres av grunneier/jaktansvarlig, og rapporteres til hjorteviltregisteret. Vektutviklingen danner sammen med beiteregistreringen basis for en bærekraftig hjorteviltforvaltning. Resultater finnes på hjorteviltportalen. (http://www.hjortevilt.no/)
Kontroll av nøkkelbiotoper	Gjennomføres løpende etter hver hogst, når det er hogget inn mot nøkkelbiotop, for å sjekke at biotopen ikke er hogget. Overvåking av nøkkelbiotoper gjøres i tillegg fortløpende årlig av skognæringen ved satellittanalyser av alle hogster, sammenliknet mot kartdata for nøkkelbiotoper. I tillegg gjennomfører skogeier utvalgsbefaringer gjerne koblet til befaringer som også dekker andre formål, samt flyfotokontroller, når nye ortofoto foreligger.
Oppfølging av rovvilt	Følges opp av SNO og diverse FoU-prosjekter, som Gaupeprosjektet (NINA). Resultater rapporteres på rovviltportal http://www.rovviltportalen.no/ , www.rovbase.no og prosjektenes hjemmesider, som http://scandlynx.nina.no
Viltbiotopkontroller	Gjøres delvis i egen regi med bruk av viltkamera og i samarbeid med lokale interessenter som jakt og fiskeforeninger og lokale ornitologer
Fiske og vannkvalitet	Overvåkes gjerne i samarbeid med lokale interessenter som Jakt og fiskeforeninger.

HCV-arealer

Eiendommene har følgende omfang av HCVF-arealer:

Eiendom	Totalt areal HCVF	Areal hvor ingen hogst tillates	Areal hvor det kan tillates noe hogst	HCV arealets andel av samlet areal (%)
Løvenskiold-Fossum	45 595	45 595	-	14
Losby Bruk	4 863	4 078	785	11,3
Fritzøe Skoger	69 274	67 574	1 700	12,2
MEV	38 339	19 542	18 797	10,8
Maarud Gård	9 026	4 497	4 529	12,5
Løvenskiold Vækerø	43 903	39 790	4 114	10,1
Stangeskovene	27 752	16 212	11 540	12,1
Sum	238 752	197 288	41 465	11,9

Nøkkelbiotoparealene følges opp fortløpende. Det er sterk fokus på å unngå å ødelegge disse når det planlegges hogst i tilgrensende arealer. Alle HCV-arealene er videre suksessivt fulgt opp i forhold til risiko for ektern påvirkning, med kontroll på flybilder, sporlogg og, ved behov, feltkontroller i samsvar med de overvåkingsplaner som er laget for eiendommene. Resultatene viser at områdene er intakt. Det er ikke registrert feilhogster i 2024 og heller ikke andre uforutsette hendelser som påvirker artsmangfoldet. Det som er registrert av menneskelig påvirkning er noe hogst av enkelttrær for tilrettelegging for friluftsliv. For øvrig er det registrert stedvis økning i omfang av snøbrekkskader og/eller barkbilleskader også innenfor HCV-områder med dertilhørende økt omfang av død ved.

Eiendommene og sammensetningen av HCV arealene er nærmere beskrevet i eiendommenes landskapsplaner som i sin helhet er lagt ut på eiendommenes hjemmesider.

Sammensetning og observerte endringer i flora og fauna

For å følge opp utviklingen i skogsituasjon, flora og fauna, gjennomføres en systematisk overvåking, jfr beskrivelsen ovenfor.

Beiteundersøkelsene viser at det er stor variasjon i beitetrykk og utvikling i forekomst av ROS-arter. Stedvis er det økende press på ROS-artene. Økt beiting på furu er registrert på enkelte eiendommer, pga redusert/lav avskyting av elg. Tilsvarende er det også registrert mer skader på gran som følge av økning i elg/hjortestamme.

Det generelle inntrykket er at det over tid har vært en økning i mengden rovfugl. Det blir flere reir, men om dette skyldes økt bestander av rovfugl eller økt bevissthet rundt reir er usikkert.

Det er på flere av eiendommene økende problemer med hyll, spesielt på gode boniteter. Siden spørryting er lite ønsket, er det utfordrende å bekjempe rødhyll.

Det er ikke registrert skader på nøkkelbiotoper.

Stort sett er det registrert tilfredsstillende foryngelser, men det er regionale problemer med snutebiller og beitedyr.

Kommunikasjon med omverden

Alle eiendommene hvor det har vært skogbruksaktivitet har i løpet av 2021 vært gjennomført relevante kommunikasjonsiltak med andre brukergrupper.

Eksterne henvendelser relatert til skogforvaltningen loggføres på eiendommene og rapporteres. Det er samlet loggført 38 henvendelser for 2024, men det er noe ulik praksis på hvor enkle henvendelser som blir loggført. 6 av henvendelsene kan klassifiseres som klager, men ingen om alvorlige forhold. Det er stor spredning på tema for klagen. Temaene er:

- Sjøppel i naturen, primært etter annen aktivitet enn skogbruk
- Adkomst og tilgang til veier
- Sporskader
- Kvist i sti

Den sosiale påvirkning av virksomheten i 2024 skiller seg ikke fra det generelle bildet som er belyst i gruppens analyse av sosial påvirkning, hvor hovedpunktene gjengis nedenfor:

Skogbruksaktivitet på eiendommene	Det hogges totalt sett vesentlig lavere volum enn tilvekst, og volum og CO2-binding økes på alle eiendommer. Alle eiendommer bidrar til lokal forsyning av "korteist" ved.
Årlig kommunikasjon på eiendomsnivå med aktuelle eksterne brukergrupper	Gjennomgående god kommunikasjon. 4 av eiendommer driver areal i mye brukte turområder, hvor det tas en del hensyn og liten konflikt registreres.
Årlig jakt- og fiske-aktivitet på eiendommene	Jakt og fiskeforvaltningen totalt sett oppfattes å være bærekraftig. Bortsett fra storviltjakt, som av naturlige grunner ikke kan være åpent for alle, er det god tilgjengelighet for jakt og fiske for allmenheten på eiendommene.
Utmarkstilbud for øvrig på eiendommene i gruppen	Det er god tilgang for allmenheten på eiendommene.

Oslo oktober 2025,

For **NORTØMMER**

Even Bergseng